

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

**PAŽYMA
DĖL X, Y, Z,
V
IR
UAB „A“ BEI UAB „B“ SKUNDO
PRIEŠ VALSTYBINĘ TERITORIJŲ PLANAVIMO IR STATYBOS INSPEKCIJĄ
PRIE APLINKOS MINISTERIJOS**

2021 m. rugsėjo 23 d. Nr. 4D-2021/1-1144
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius 2021 m. rugsėjo 10 d. gavo įgalioto asmens T atsiųstą X, Y, Z, V, UAB „A“, kurios interesus atstovauja direktorius M, bei UAB „B“, kurios interesus atstovauja direktorius N, (toliau vadinama ir Pareiškėjai) skundą bei 2021 m. rugsėjo 22 d. skundo papildymą dėl Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos (toliau vadinama – Inspekcija) tarnautojų galimai biurokратиškų veiksmų (neveikimo) vilkinant deklaracijų apie statybos užbaigimą bei pažymų apie statinio (-ių) statybą ar rekonstravimą be nukrypimų nuo esminių statinio projekto sprendinių pagal Pareiškėjų pateiktus prašymus išdavimo procedūras.

2. Skunde Seimo kontrolieriui Pareiškėjai, be kita ko, nurodo:

2.1. „Mes, statytojai, Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai prie Aplinkos ministerijos (toliau - Inspekcija) esame surašę prašymus patvirtinti deklaraciją apie statinio (-ių) statybos užbaigimą / statinio (-ių) / patalpos (ų) paskirties pakeitimą (toliau - deklaracijų prašymai) ir prašymus išduoti pažymas apie statinio (-ių) statybą ar rekonstravimą be nukrypimų nuo esminių statinio projekto sprendinių (toliau - pažymų prašymai) ir pateikę per Lietuvos Respublikos statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacinę sistemą IS „Infostatyba“. (šios ir kitų citatų kalba netaisyta)

2.2. „Vadovaujantis Lietuvos Respublikos statybos techninio reglamento STR 1.05.01:2017 „Statybą leidžiantys dokumentai. Statybos užbaigimas. Statybos sustabdymas. Savavališkos statybos padarinių šalinimas. Statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimas“ 96 punktu, deklaracijų prašymai privalo būti priimti arba atmesti per 5 darbo dienas, nurodant atmetimo priežastis, o pagal 98.1. papunktį priimtas prašymas patvirtinti deklaraciją privalo būti patvirtintas per 10 darbo dienų el. parašu.“

2.3. „Vadovaujantis Pažymos apie statinio (-ių) statybą be nukrypimų nuo esminių statinio projekto sprendinių išdavimo tvarkos aprašo (toliau - Aprašas), patvirtinto Inspekcijos viršininko 2016-06-08 įsakymu Nr. 1V-73 (2020-05-07 įsakymo Nr. 1V-79 redakcija), 5 punktu pažymų prašymai privalo būti priimti arba atmesti per 3 darbo dienas, o pagal 12 punktą per 10 darbo dienų nuo prašymo gavimo Inspekcijoje dienos pažyma privalo būti išduota.“

2.4. „Informuojame, kad deklaracijų ir pažymų prašymų nagrinėjimas nepagrįstai vėluoja Inspekcijos Rytų Lietuvos statybos valstybinės priežiūros departamente (toliau - Rytų departamentas). Inspekcijos Rytų departamento pareigūnai neatlieka tarnybinių funkcijų. Dėl Inspekcijos pareigūnų neveikimo, pareigų neatlikimo, statytojai patiria didelius materialinius nuostolius, susijusius su bankų suteiktomis paskolomis, nevykdydami statybinių įsipareigojimų, ko pasėkoje bankai didina palūkanas statytojams.“

3. Pareiškėjai skunde Seimo kontrolieriaus prašo:

„[...] tarpininkauti sprendžiant susiklosčiusią situaciją pagal 2021-08-21 prašymą Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai prie Aplinkos ministerijos (registruota 2021-09-01, registracijos Nr. 3D-2813), taip pat prašome kuo skubiau išspręsti pateiktų prašymų patvirtinti deklaracijas, išduoti pažymą problema, įvertinti Inspekcijos pareigūnų kompetenciją bei informuoti, ar Inspekcija kompensuos dėl pareigūnų funkcijų neatlikimo kiekvieną dieną patiriamus materialinius nuostolius.“

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

4. Pareiškėjai kartu su skundu ir jo papildymu, be kitų dokumentų, pateikė:

4.1. Pareiškėjų 2021 m. rugpjūčio 21 d. prašymą (kopiją), adresuotą Inspekcijai (reg. 2021 m. rugsėjo 1 d. Nr. 3D-2813), kuriame, be kita ko, nurodoma:

„Kreipiamės į Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos (toliau - Statybos inspekcija) vadovybę dėl užsitęsusių prašymų, pateiktų į statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacinę sistemą „Infostatyba“ (toliau - Infostatyba), nagrinėjimo.

[...] prašymus nagrinėja Statybos inspekcijos Rytų Lietuvos statybos valstybinės priežiūros departamento vyr. specialistai G. B. ir G. P. Mes, aukščiau paminėtų objektų statytojai, prašome Statybos inspekcijos vadovų atkreipti dėmesį į prašymų nagrinėjimo terminus. Kaip matosi iš pateiktų prašymų datų, nagrinėjimo terminai jau praėjo. Kai kurių prašymų nagrinėjimas tęsiasi jau daugiau nei mėnesį. Visi statytojai pažyma ar deklaracijas nori gauti pagal teisės aktuose nustatytus terminus t. y. per 10 d. d.

[...] Prašome išnagrinėti susiklosčiusią ir beje jau kuris laikas besikartojančią situaciją. Tikimės, kad kaip įmanoma greičiau įpareigosite Statybos inspekcijos specialistus atlikti savo pareigas, už kurias jie gauna atlyginimą iš valstybės biudžeto ir atsakymą mums pateiksite ne maksimaliu 20 d. d. LR viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnyje nustatytu terminu, bet kaip galima greičiau, kadangi darbai stoja, įsipareigojimai bankams nevykdomi dėl ne nuo mūsų priklausančių aplinkybių. [...]"

4.2. Pareiškėjų pateiktų prašymų Inspekcijai dėl deklaracijų apie statybos užbaigimą bei pažymų apie statinio (-ių) statybą ar rekonstravimą be nukrypimų nuo esminių statinio projekto sprendinių sąrašą, kuriame nurodytos Pareiškėjų prašymų Inspekcijai pateikimo datos ir registracijos numeriai:

2021-07-22	Nr. CCR-100-210722-07979;
2021-07-29	Nr. CCR-100-210729-08239;
2021-07-30	Nr. CCR-100-210730-08291;
2021-08-05	Nr. CCR-100-210805-08496;
2021-08-06	Nr. CUB-100-210806-05782;
2021-08-09	Nr. CUB-100-210809-05841;
2021-08-09	Nr. CUB-100-210809-05827;
2021-08-09	Nr. CCR-100-210809-08628;

2021-08-09 Nr. CCR-100-210809-08612;
 2021-08-12 Nr. CCR-100-210812-08757;
 2021-08-13 Nr. CCR-100-210813-08820.

4.3. Inspekcijos Rytų Lietuvos statybos valstybinės priežiūros departamento (toliau vadinama – Inspekcijos Rytų departamentas) 2021 m. rugsėjo 16 d. raštą Nr. 2D-15623 „Dėl ilgai trunkančių prašymų, pateiktų į Infostatybą, nagrinėjimo“ (kopiją), kuriame Pareiškėjams dėl jų 2021 m. rugsėjo 1 d. gauto prašymo, be kita ko, nurodoma:

„[...] pranešate, kad IS „Infostatyba“ yra pateikta eilė prašymų, kurių nagrinėjimo ir įvykdymo terminai viršija nustatytus LR viešojo administravimo įstatymo nustatytus terminus ir prašote, kad specialistai, kuriems skirtos užduotys, tiesiog dirbtų savo darbą ir pateiktų atsakymus kaip galima greičiau.

Atsiprašome Jūsų, kad prašymo nagrinėjimas užsitęsė ir nebuvo išnagrinėtas per nustatytą laiko terminą (10-20 d. d.) dėl susidariusio didelio darbo krūvio ir dėl darbuotojų trūkumo.

Informuojame Jus, kad šiuo metu G. B. nuo tokių paslaugų teikimo yra nušalintas. Jūsų pateikti prašymai persikirstyti kitiems specialistams, kurie pasistengs atlikti pavestas užduotis teisės aktų nustatyta tvarka. [...]

Pastebėtina, kad šį raštą Pareiškėjams rengė Inspekcijos Rytų departamento Antrojo statybos priežiūros skyriaus vyriausiasis specialistas G. B.;

4.4. Pareiškėjų skundo Seimo kontrolieriui papildymą, kuriame patikslinta, jog iki 2021 m. rugsėjo 21 d. Inspekcijai per IS „Infostatyba“ yra pateikti, bet neišnagrinėti šie Pareiškėjų prašymai:

Nr. CCR-100-210730-08291, pateikimo data 2021-07-30;
 Nr. CCR-100-210805-08496, pateikimo data 2021-08-05;
 Nr. CUB-100-210806-05782, pateikimo data 2021-08-06;
 Nr. CCR-100-210809-08612, pateikimo data 2021-08-09;
 Nr. CCR-100-210812-08757, pateikimo data 2021-08-12;
 Nr. CCR-100-210813-08820, pateikimo data 2021-08-20.

5. Seimo kontrolierių įstaigai darbo tvarka kreipusis į Inspekciją, buvo patvirtinta informacija, jog Pareiškėjų skundo Seimo kontrolieriui papildyme nurodyti Pareiškėjų per IS „Infostatyba“ pateikti prašymai (pažymos 4.4 punktą) dar nėra išnagrinėti ir deklaracijos apie statybos užbaigimą bei pažymos apie statinio (-ių) statybą ar rekonstravimą be nukrypimų nuo esminių statinio projekto sprendinių nėra išduotos.

Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

6. Lietuvos Respublikos įstatymai

6.1. Seimo kontrolierių įstatymo:

„2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. Biurokratizmas – tokia pareigūno veika, kai vietoj reikalų sprendimo iš esmės laikomasi nereikalingų ar išgalvotų formalumų, nepagrįstai atsisakoma spręsti pareigūno kompetencijai priklausančius klausimus, vilkinama priimti sprendimus ar atlikti savo pareigas bei kitaip blogai ar netinkamai valdoma (atsisakoma informuoti asmenį apie jo teises, sąmoningai pateikiamas klaidinantis ar netinkamas patarimas ir t. t.). Biurokratizmu taip pat laikomas toks pareigūnų darbas, kai nevykdomi arba blogai vykdomi įstatymai ar kiti teisės aktai. [...]

3 straipsnis. Seimo kontrolierių veiklos tikslai

Seimo kontrolierių veiklos tikslai:

1) ginti žmogaus teisę į gerą viešąjį administravimą, užtikrinantį žmogaus teises ir laisves, prižiūrėti, ar valdžios įstaigos vykdo pareigą tinkamai tarnauti žmonėms; [...].“

6.2. Viešojo administravimo įstatymo:

„2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

[...]

2. **Administracinė procedūra** – pagal šį įstatymą viešojo administravimo subjekto atliekami privalomi veiksmai nagrinėjant skundą apie viešojo administravimo subjekto veiksmams, neveikimu ar administraciniais sprendimais galimai padarytą asmens, nurodyto skunde, teisių ir teisėtų interesų pažeidimą ir priimant dėl to administracinės procedūros sprendimą.

[...]

12. **Skundas** – asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą, kuriame tas asmuo nurodo, kad yra pažeistos jo ar kito asmens teisės ar teisėti interesai, ir prašo juos apginti. [...]

3 straipsnis. Viešojo administravimo principai

Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi šiais principais: [...]

4) *įstatymo viršenybės*. Šis principas reiškia, kad įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą viešojo administravimo subjektams turi būti nustatyti laikantis šio įstatymo nustatytų reikalavimų, o viešojo administravimo subjektų veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus. [...]

23 straipsnis. Administracinės procedūros pradžia [...]

2. **Draudžiama persiųsti (perduoti) skundą nagrinėti pareigūnui, valstybės tarnautojui, kitam įstatymų nustatyta specialų statusą turinčiam fiziniam asmeniui ar darbuotojui, o kai skundas dėl viešojo administravimo subjekto veiksmų ar neveikimo paduodamas aukštesniam pagal pavaldumą viešojo administravimo subjektui, – viešojo administravimo subjektui ar jo administracijos padaliniui, kurių veiksmai yra skundžiami.**

7. Kiti teisės aktai

7.1. Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos viršininko 2016 m. birželio 8 d. Nr. IV-73 įsakymu (aktuali akto redakcija, galiojanti nuo 2020 m. gegužės 25 d.) patvirtintame Pažymos apie statinio (-ių) statybą be nukrypimų nuo esminių statinio (-ių) projekto sprendinių išdavimo tvarkos apraše (toliau vadinama – Aprašas) numatyta:

„5. Tiesiogiai ar nuotoliniu būdu gavus prašymą, Inspekcijos įgaliotas pareigūnas **ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo prašymo užregistravimo** DVIS (jei jis pateiktas tiesiogiai) ar **IS „Infostatyba“** (jei prašymas pateiktas nuotoliniu būdu) patikrina, ar:

5.1. prašyme nurodytas asmuo turi teisę būti prašyme nurodyto (-ų) statinio (-ių) statytoju, kaip tai numatyta Statybos įstatymo 3 straipsnyje;

5.2. su prašymu pateikti visi privalomi pateikti dokumentai;

5.3. prašymas užpildytas laikantis nustatytų reikalavimų ir jame nurodyti visi privalomi nurodyti duomenys.

6. Nustatęs, kad 5 punkto reikalavimai nėra įvykdyti:

6.1. jei prašymas buvo pateiktas tiesiogiai, Inspekcijos pareigūnas statytoją informuoja, kad prašymas nepriimamas ir **per 3 darbo dienas nuo jo užregistravimo** DVIS kartu su pateiktais dokumentais grąžina statytojui. Tokiu atveju tiesiogiai pateiktas prašymas IS „Infostatyba“ neregistruojamas;

6.2. jei prašymas buvo pateiktas nuotoliniu būdu, IS „Infostatyba“ prašymas pažymimas kaip atmetas.

Abiem atvejais nurodoma prašymo nepriėmimo priežastis ir tai, kad šis prašymas toliau nebus nagrinėjamas. [...]

10. Pareigūnas gali priimti **sprendimą sustabdyti dokumentų tikrinimo procedūrą ne ilgesniam kaip 20 darbo dienų terminui**: [...]

12. Inspekcijos pareigūnas **per 10 darbo dienų nuo prašymo gavimo Inspekcijoje** dienos išduoda pažymą arba raštu pateikia motyvuotą atsisakymą išduoti pažymą (jei prašymas buvo pateiktas tiesiogiai) ar paskelbia atsisakymo motyvus IS „Infostatyba“ (jei prašymas buvo pateiktas nuotoliniu būdu). Į šį terminą neįskaičiuojamas procedūros sustabdymo laikas.“

7.2. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. gruodžio 12 d. įsakymu Nr. D1-878 patvirtintame statybos techniniame reglamente STR 1.05.01:2017 „Statybą leidžiantys dokumentai. Statybos užbaigimas. Statybos sustabdymas. Savavališkos statybos padarinių šalinimas. Statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimas“ (aktuli akto redakcija, galiojanti nuo 2021 m. sausio 2 d.) nurodyta:

„92. Statytojas Statybos įstatymo [8.3] 28 straipsnyje ir Reglamento 11 priede nustatytais atvejais surašo deklaraciją ir Inspekcijai pateikia prašymą patvirtinti deklaraciją. Šio prašymo ir deklaracijos rekvizitus tvirtina Inspekcijos viršininkas. Prašymas patvirtinti deklaraciją gali būti pateikiamas:

92.1. nuotoliniu būdu, per IS „Infostatyba“, užpildant atitinkamus prašyme nurodytus privalomus laukus ir įkeliant visus su prašymu privalomus pateikti dokumentus, pasirašytus statytojo el. parašu;

[...]

95. Nustatęs, kad Reglamento 94 punkto reikalavimai nėra įvykdyti, **Inspekcijos pareigūnas statytoją informuoja, kad prašymas patvirtinti deklaraciją nepriimamas ir per 3 darbo dienas kartu su pateiktais dokumentais grąžinamas statytojui.** Jei prašymas patvirtinti deklaraciją buvo pateiktas nuotoliniu būdu, IS „Infostatyba“ prašymas pažymimas kaip atmetas. Abiem atvejais nurodoma prašymo patvirtinti deklaraciją nepriėmimo priežastis ir tai, kad šis prašymas toliau nebus nagrinėjamas.

[...]

98. Inspekcijos įgaliotas pareigūnas:

98.1. nenustatęs pažeidimų pagal Reglamento 97 punktą, ne vėliau kaip **per 5 darbo dienas nuo prašymo patvirtinti deklaraciją priėmimo dienos** deklaraciją patvirtina el. parašu;

98.2. nustatęs pažeidimų pagal Reglamento 97 punktą, prašymo patvirtinti deklaraciją pateikėjui apie tai, kad deklaracija nebus patvirtinta, **praneša per 5 darbo dienų nuo prašymo priėmimo dienos**, nuroydamas jos nepatvirtinimo priežastis, ir grąžina pateiktus dokumentus (jei prašymas buvo pateiktas tiesiogiai);[...]"

7.3. Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos viršininko 2014 m. sausio 8 d. įsakymu Nr. 1V-5 (aktuali akto redakcija, galiojanti nuo 2020 m. lapkričio 3 d.) patvirtintose Asmenų prašymų, skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo Valstybinėje teritorijų planavimo ir statybos inspekcijoje prie Aplinkos ministerijos taisyklėse (toliau vadinama – Taisyklės) numatyta:

„41. Inspekcijos viršininko, vyriausiojo patarėjo, kanclerio administraciniai sprendimai, taip pat kitų **darbuotojų** administraciniai sprendimai, nesusiję su teritorijų planavimo ir statybos valstybine priežiūra, **neveikimas** gali būti skundžiami administracinių ginčų komisijai, teismui, Viešojo administravimo įstatymo, Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo, Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo nustatyta tvarka.“

8. Teismų praktika

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2012 m. kovo 1 d. nutartyje (administracinė byla Nr. A⁵⁰²-1605/2012), be kita ko, nurodyta:

„[...] Lietuvos Respublikos Konstitucija įtvirtina atsakingo valdymo (gero administravimo) principą (Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 1999 m. gegužės 11 d., 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimai, 2004 m. lapkričio 5 d. išvada). Vienas iš gero administravimo principų yra konstitucinė nuostata, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2005 m. gegužės 31 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A¹⁰-655/2005). Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo [...] 1 straipsnyje, apibrėžiančiame aptariamo įstatymo paskirtį,

nustatyta, jog šis įstatymas sudaro prielaidas įgyvendinti Lietuvos Respublikos Konstitucijos nuostatą, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms; nustato viešojo administravimo principus, viešojo administravimo sritis, viešojo administravimo subjektų sistemą ir administracinės procedūros organizavimo pagrindus; garantuoja asmenų teisę apskusti viešojo administravimo subjektų veiksmus, neveikimą ar administracinius sprendimus, taip pat **teisę į įstatymais pagrįstą ir objektyvų asmenų prašymų, skundų ir pranešimų nagrinėjimą**; įtvirtina kitas asmenų ir viešojo administravimo subjektų teises ir pareigas viešojo administravimo srityje. Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnyje nurodyta, kad viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi įstatymo viršenybės, objektyvumo, proporcingumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, efektyvumo, subsidiarumo ir kitais šioje įstatymo normoje išvardytais principais. Tai reiškia, jog **kiekviena viešojo administravimo institucija yra saistoma bendrųjų, be kita ko, konstitucinių teisės principų** (teisinės valstybės, valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, teisės viršenybės, draudimo diskriminuoti, asmenų lygybės prieš įstatymą, proporcingumo ir kt.) bei **gero administravimo, atsakingo valdymo principų** (teisėtumo, objektyvumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, skaidrumo ir kt.).“

Tyrimo išvados

9. Išanalizavęs Pareiškėjų skunde nurodytas faktines aplinkybes, kartu su skundu gautą bei tyrimo metu surinktą informaciją, taip pat teisinį reglamentavimą, pacituotą pažymos 6-7 punktuose, susijusį su galimu Inspekcijos tarnautojų neveikimu, kai nėra priimami sprendimai dėl Pareiškėjų skundžiamai institucijai pateiktų prašymų (pažymos 4.4 punktas), Seimo kontrolierius daro šias išvadas:

9.1. tyrimo metu patvirtinto Pareiškėjų skunde nurodyti faktai, jog jie per skundžiamos institucijos administruojamą IS „Infostatyba“ yra pateikę prašymus dėl deklaracijų apie statybos užbaigimą bei pažymų apie statinio (-ių) statybą ar rekonstravimą be nukrypimų nuo esminių statinio projekto sprendinių išdavimo (pažymos 4.2 ir 4.4 punktai).

Remiantis Inspekcijos patvirtintais duomenimis, minėtieji Pareiškėjų prašymai IS „Infostatyba“ buvo gauti, užregistruoti ir yra nagrinėjami (pažymos 4.3 punktas). Šios faktinės aplinkybės patvirtina, kad nors Aprašo ir statybos techninio reglamento STR 1.05.01:2017 nuostatose įtvirtinti aiškūs ir konkretūs terminai Inspekcijoje gautų pareiškėjų prašymų dėl deklaracijų apie statybos užbaigimą ir pažymų apie statinio (-ių) statybą ar rekonstravimą be nukrypimų nuo esminių statinio projekto sprendinių išdavimo išnagrinėjimui (pažymos 7.1 ir 7.2 punktai), tačiau nustatyta, kad Pareiškėjų pateikti prašymai (pažymos 4.4 punktas) iki šios Seimo kontrolieriaus pažymos surašymo dienos nėra išnagrinėti ir sprendimai dėl jų skundžiamoje institucijoje nėra priimti (pažymos 4.3 punktas);

9.2. pastebėtina, kad Pareiškėjų skundo tyrimo metu nenustatyta, jog Inspekcija Pareiškėjams, išskyrus Inspekcijos Rytų departamento 2021 m. rugsėjo 16 d. raštą Nr. 2D-15623 (pažymos 4.3 punktas), kurį skundžiama institucija jiems pateikė tik po pačių Pareiškėjų 2021 m. rugpjūčio 21 d. kreipimosi, būtų pateikusi tarpinį informacinį pranešimą dėl užsitęsusių jų prašymų nagrinėjimo ar kitokiu būdu būtų informavusi Pareiškėjus apie jų prašymų nagrinėjimo eigoje iškilusias problemas. Tuo remdamasis Seimo kontrolierius daro išvadą, jog toks Inspekcijos Rytų departamento tarnautojų neveikimas yra niekuo nepagrįstas ir laikytinas nepateisinamu.

Seimo kontrolierius akcentuoja, kad, kaip ir nagrinėjamu, taip ir daugeliu atvejų pareiškėjų lūkesčiai kreipiantis į viešojo administravimo instituciją yra susiję su išsamiu ir operatyviu jų kreipimosi išnagrinėjimu. Todėl nei susiklosčiusi padėtis, kuri kaip pasiteisinimas nurodyta Inspekcijos 2021 m. rugsėjo 16 d. rašte (pažymos 4.3 punktas), nei skundžiamos institucijos turimas tikslas išsamiai įvertinti visus pareiškėjų IS „Infostatyba“ gautus prašymus neatleidžia Inspekcijos nuo pareigos siekti kuo greičiau, bet svarbiausia – laikantis teisės aktuose nustatytų terminų, išnagrinėti bei priimti sprendimus dėl asmenų pateiktų prašymų. Tai taikytina ir konkrečiu Pareiškėjų atveju;

9.3. Pareiškėjų skundo tyrimo metu taip pat nustatyta, kad Inspekcijos Rytų departamentui teisės aktų nustatytais terminais (pažymos 7.1 ir 7.2 punktai) neišnaginėjus Pareiškėjų pateiktų prašymų (pažymos 4.2 punktas) ir nepriėmus dėl jų sprendimų, Pareiškėjai 2021 m. rugpjūčio 21 d., kaip tai numato ir Taisyklių nuostatos (pažymos 7.3 punktas), kreipėsi į Inspekciją, skųsdami Inspekcijos Rytų departamento tarnautojų neveikimą (pažymos 4.1 punktas). Ir nors Pareiškėjų 2021 m. rugpjūčio 21 d. kreipimasis pačių Pareiškėjų nurodytas prašymu, tačiau pagal savo turinį ir jame suformuluotą prašymą šis Pareiškėjų kreipimasis laikytinas skundu, kuriuo Pareiškėjai skundė Inspekcijos Rytų departamento tarnautojų neveikimą teisės aktų nustatyta tvarka neišduodant deklaracijų apie statybos užbaigimą bei pažymų apie statinio (-ių) statybą ar rekonstravimą be nukrypimų nuo esminių statinio projekto. Atsižvelgiant į tai, pažymėtina, jog Inspekcija neteisingai pagal turinį traktavo Pareiškėjų 2021 m. rugpjūčio 21 d. kreipimąsi ir jį laikė prašymu, nors, kaip minėta, savo esme minėtasis Pareiškėjų kreipimasis laikytinas skundu, kaip tai apibrėžia Viešojo administravimo įstatymo nuostatos (pažymos 6.2 punktas). Iš to seka, kad dėl minėtojo Pareiškėjų kreipimosi privalėjo būti pradėta administracinė procedūra ir priimtas administracinės procedūros sprendimas, nes Pareiškėjai kreipėsi į Inspekciją su konkrečiu prašymu eliminuoti Inspekcijos Rytų departamento tarnautojų neveikimą nagrinėjant jų prašymus, todėl pats kreipimosi turinys aiškiai nurodė tai esant skundą dėl galimai tarnautojų neveikimu pažeidžiamų Pareiškėjų teisių ir teisėtų interesų.

Be to, pabrėžtina, kad, Seimo kontrolieriaus įsitikinimu, Inspekcija grubiai pažeidė Viešojo administravimo įstatyme įtvirtintą nuostatą, numatančią draudimą persiusti (perduoti) skundą nagrinėti pareigūnui, valstybės tarnautojui, kitam įstatymų nustatyta specialų statusą turinčiam fiziniam asmeniui ar darbuotojui, o kai skundas dėl viešojo administravimo subjekto veiksmų ar neveikimo paduodamas aukštesniam pagal pavaldumą viešojo administravimo subjektui, – viešojo administravimo subjektui ar jo administracijos padaliniui, kurių veiksmai yra skundžiami (pažymos 6.2 punktas). Kaip nustatyta tyrimo metu, Pareiškėjų 2021 m. rugpjūčio 21 d. kreipimasis ne tik kad buvo perduotas nagrinėti Inspekcijos padaliniui dėl kurio tarnautojų neveikimo skundėsi Pareiškėjai, bet ir tam pačiam Inspekcijos Rytų departamento tarnautojui dėl kurio neveikimo buvo skundžiamasi (pažymos 4.3 punktas);

9.4. pažymėtina, kad Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas, formuodamas administracinių teismų praktiką, yra išaiškinęs, jog vienas iš gero administravimo principų yra konstitucinė nuostata, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 1 straipsnyje, apibrėžiančiame aptariamo įstatymo paskirtį, nustatyta, jog šis įstatymas sudaro prielaidas įgyvendinti Lietuvos Respublikos Konstitucijos nuostatą, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms; nustato viešojo administravimo principus, viešojo administravimo sritis, viešojo administravimo subjektų sistemą ir administracinės procedūros organizavimo pagrindus; garantuoja asmenų teisę apskusti viešojo administravimo subjektų veiksmus, neveikimą ar administracinius sprendimus, taip pat teisę į įstatymais pagrįstą ir objektyvų asmenų prašymų, skundų ir pranešimų nagrinėjimą; įtvirtina kitas asmenų ir viešojo administravimo subjektų teises ir pareigas viešojo administravimo srityje. Tai reiškia, jog **kiekviena viešojo administravimo institucija yra saistoma bendrųjų, be kita ko, konstitucinių teisės principų (teisinės valstybės, valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, teisės viršenybės, draudimo diskriminuoti, asmenų lygybės prieš įstatymą, proporcingumo ir kt.) bei gero administravimo, atsakingo valdymo principų (teisėtumo, objektyvumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, skaidrumo ir kt.)** (pažymos 8 punktas).

Įvertinęs Pareiškėjų skundo tyrimo metu surinktą medžiagą, Seimo kontrolierius daro išvadą, jog Inspekcijos tarnautojai, tiek nevykdydami pareigos teisės aktų nustatyta tvarka ir terminais išnaginėti Pareiškėjų prašymus, tiek formaliai išnaginėję Pareiškėjų 2021 m. rugpjūčio 21 d. kreipimąsi, pažeidė Viešojo administravimo įstatyme įtvirtintą *įstatymų viršenybės principą* (pažymos 6.2 punktas) bei nepaisė *gero administravimo, atsakingo valdymo principų* (pažymos 8

punktas). Remiantis tuo, laikytina, kad nagrinėjamu atveju skundžiama institucija pažeidė Pareiškėjų teisę į gerą viešąjį administravimą.

10. Remdamasis aukščiau išdėstytu, Seimo kontrolierius konstatuoja, jog Inspekcijos Rytų departamento tarnautojų neveikimas, kai dėl Pareiškėjų pateiktų prašymų patvirtinti deklaracijas apie statybos užbaigimą bei išduoti pažymas apie statinio (-ių) statybą ar rekonstravimą be nukrypimų nuo esminių statinio projekto sprendinių nėra priimami teisės aktuose numatyti sprendimai, o minėtiems prašymams nustatytų nagrinėjimo terminų nėra laikomasi, turi biurokratizmo, kaip jis apibrėžiamas Seimo kontrolierių įstatyme (pažymos 6.1 punktas), požymių ir laikytinas nepateisinamu, nes tokiu neveikimu yra pažeidžiamas tinkamo viešojo administravimo principas. Tuo pagrindu Pareiškėjų skundas pripažįstamas pagrįstu.

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

10. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia:

X, Y, Z, V, UAB „A“ ir UAB „B“ skundą dėl Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos tarnautojų neveikimo pripažinti pagrįstu.

SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJOS

11. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 14 ir 17 punktais, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius **Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos viršininkei Eglei Kuklierienei** rekomenduoja:

11.1. įpareigoti atsakingus Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos tarnautojus kaip galima greičiau išnagrinėti Pareiškėjų per IS „Infostatyba“ pateiktus prašymus, nurodytus šios pažymos 4.4 punkte, ir priimti dėl jų teisės aktuose nustatytus sprendimus;

11.2. su atsakingais Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos tarnautojais aptarti šioje pažymoje nustatytą Pareiškėjų teisę į gerą viešąjį administravimą pažeidimo atvejį bei imtis veiksmų užtikrinant, kad Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos ateityje nagrinėjant pareiškėjų kreipimusis būtų tinkamai įvertinamas jų turinys, o kreipimaisi nagrinėjami nepažeidžiant teisės aktų nuostatose nustatytos tvarkos ir terminų.

Primename, kad Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, jog informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), **bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.**

Seimo kontrolierius

Augustinas Normantas